

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.пс.н. Галя Тодорова Герчева - Несторова, член на научно жури, съгласно заповед на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър” № 404 / 23. 02. 2012 г. и избрана за рецензент

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент” по 3.2. Психология (Педагогическа и възрастова психология, психология на индивидуалните различия), обявен от ВСУ „Черноризец Храбър” в ДВ бр. № 103 от 23. 12. 2011г.

Представям на вашето внимание рецензия на трудовете на ас. д-р Мартин Светославов Джуров, единствен участник в конкурса за заемане на академичната длъжност „Доцент” по 3.2. Психология (Педагогическа и възрастова психология, психология на индивидуалните различия), обявен от ВСУ „Черноризец Храбър” в ДВ бр. № 103 от 23. 12. 2011г. и на интернет-страницата на университета за нуждите на катедра « Психология» към Юридически факултет.

Представените по конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Инструкция № 6 към Наредба № 3 за академичния състав на ВСУ « Черноризец Храбър». Процедурата по конкурса е коректно спазена.

1. Общо представяне на получените материали

В настоящия конкурс ас. д-р Мартин Джуров участва с една монография, едно учебно помагало (кандидатът го е посочил като студия, но според мене тази публикация има силно изразен приложен характер), пет статии и осем самостоятелни глави в учебници и учебни пособия. Декларирам, че нямам съвместни публикации с кандидата.

2. Данни за кандидата

Ас. д-р Мартин Светославов Джуров е роден на 09.04.1971г. в гр. Варна. Средното си образование завършва в Четвърта езикова гимназия « Фредерик Жолио Кюри» гр. Варна. През 1998г. получава образователно-квалификационна степен « бакалавър» в Университета на Кан Долна – Нормандия/ Франция. През 2004г. придобива образователно-квалификационна степен « магистър» във ВСУ « Черноризец Храбър». През 2011г. защитава докторска дисертация « Психологически подходи при обучението на деца със затруднения в комуникациите (аутистичен спектър)» и получава образователната и научна степен «доктор» в професионално направление 3.2. Психология (педагогическа и възрастова психология). От 2000г. до момента работи като асистент по психология във ВСУ « Черноризец Храбър».

3. Обща характеристика и оценка на научната продукция на кандидата

Подробното проучване на научната продукция на кандидата показва, че той е избрал за фокус на своите изследователски търсения няколко проблемни области: психологията на различното дете и най-вече на детето от аутистичния спектър, проблемите на училищната адаптация,

проблемите на обучението, възможностите на различни терапевтични подходи за оптимизиране на функционирането и развитието на детето в различните социални среди, личностната идентичност и факторите, които ѝ влияят, съвременни методи за изследване личността на детето.

Безспорно основният труд, който кандидатът представя за участие в конкурса и който аз приемам за хабилитационен труд, е монографията " Детето от аутистичния спектър. Комуникативен контекст. Варна, УИ « Ч. Храбър», 2012 ". Тя се явява обобщение на неговите дългогодишни изследователски търсения в теоретичен и емпиричен план, както и на успешната му практическата дейност в тази област. Основната идея, която защитава авторът е, че «различното дете » от аутистичния спектър трябва да бъде прието от другите като различно и да не се полагат усилия то да се направи част от нормата. Напротив, необходимо е да се създадат условия « « различният» да се впише и реализира пълноценно в общността и тя да бъде облагодетелствана от неговите способности и индивидуален дар» (с. 5). Изключително прецизно авторът прави анализ на основните психологически теории за личностните характеристики на лицата от аутистичния спектър, като поставя акцент върху проявите на техните комуникативните затруднения. Изключително съпричастно и едновременно с това професионално се изяснява страданието на тези деца – техните лични притеснения в контактите им с другите, от една страна, и сблъсъка им със обществените отрицателни стереотипи към хората, които проявяват нетрадиционно поведение. Авторът вижда възможности за разрешаването на тези противоречия чрез практическа работа с « различните деца» в контекста на съвременни специални обучаващи програми, когнитивно – поведенчески методи, а също така и на възможностите на арттерапията. Това е един от неговите приноси за извеждането на психологията на различията от теория в практика.

Своите изследователски търсения на отговора на въпроса: как да направим «различното » дете успешно, ас. д-р М. Джуров продължава и в други изследвания. Необходимостта от адаптация на детето с комуникативни затруднения към училищната среда и възможностите на практическата психология – това е предизвикателството, което приема и изследва в своята публикация «Успешната училищна адаптация и обучение на различното дете в България» ас. д-р М. Джуров. Той прави систематичен анализ на проблема за началната училищна адаптация в съвременната психолого-педагогическа теория и откроява значимостта на изследванията в тази област в българската социална действителност. На базата на определените специфични потребности на «различното» дете е изграден оригинален модел на взаимодействието на факторите, необходими за разширяване на комуникативната компетентност на детето и достигането на по-високи учебни постижения.

Научните разработки на д-р Мартин Св. Джуров (посочени под номера: 3;4;7 в списъка на публикациите), които са насочени към адаптирането на методики за диагностика на личностови характеристики от аутистичния спектър за български условия, безспорно запълват съществуващ дефицит в съвременната практика у нас. Предлагането на инструментариум за точна диагностика е първата необходима стъпка за ефективна корекционна работа – това е основната идея, която изповядва и която реализира в своята практическа дейност кандидатът.

Съществена част от публикациите на ас.д-р Мартин Джуров са насочени към обучението по психология (публикации с номера: 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15 от списъка). Проблематиката в съдържателно отношение е насочена към психологическите проблеми на индивидуалните различия, психолого-педагогическите функции на семейната среда, психологическа специфика на взаимодействията с връстниците, рисковите форми на поведение на децата и юношите и превенцията им, личността и развитието

й през жизнения път. Тези разработки са особено полезни за обучението поради това, че всяка тема има конкретна насоченост, прецизно формулирана обучителна цел, точно определени задачи и подходяща форма за обратна връзка. В текста се представят и практически задачи и казуси, по които обучаващите се трябва да размишляват, да търсят отговори, да дискутират различни варианти за прилагане на своите знания, социални компетентности и умения.

4. Характеристика и оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата

Според представената служебна справка ас. д-р Мартин Джуров притежава необходимата учебна натовареност и стаж, които му позволяват участие в конкурса – общо през последните две учебни години хорариумът му възлиза на 1107 часа аудиторна заетост.

5. Научни и научно-приложни приноси на кандидата

Аз лично споделям определените от кандидата научни и научно-приложни приноси, които се съдържат в неговите научни и практико-приложни разработки:

- извършен е целенасочен анализ и е направена оригинална систематизация на психологическите теории за развитието и обучението на децата със специални потребности и на подходите, които са ефективни за тяхното обучение
- разработена е методология за диагностика на личностните характеристики на децата от аутистичен спектър
- предложена е оригинална система за преодоляване на комуникативните и когнитивни затруднения на децата с дефицити
- доказана е ефективността на прилагането на мултидисциплинарни терапевтични практики при работа с децата със специални потребности

- разработена и успешно апробирана е методология за преподаване на знания по психология, както и за формиране на практически социални умения.

6. Лични впечатления

Искам да споделя и личните си впечатления за ас. д-р Мартин Джуров като преподавател, учен и колега. През времето, през което работи във ВСУ «Черноризец Храбър» той се утвърди като преподавател с оригинално съвременно мислене и безспорно умение да увлича студентите по пътя на усвояването на знания в областта на модерната психология. Като учен той проявява умение за откриване на дефицити в теоретико – практическото поле на психологията и стремеж да ги изследва и запълва. Във взаимодействията си с колегите е искрен и толерантен.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях приноси, давам своята положителна оценка и препоръчвам на Научното жури да предложи на Научния съвет на ВСУ „Черноризец Храбър” да избере ас. д-р Мартин Светославов Джуров за заемане на академична длъжност „Доцент” в професионално направление 3.2. Психология (Педагогическа и възрастова психология, психология на индивидуалните различия).

Рецензент:

/ проф.д.пс.н. Галя Т. Герчева – Несторова /

14.03.2012

Варна

